

ใบแจ้งข่าว

พรรคการเมืองไทย: ประกาศพันธกิจเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ลี้ภัย ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

การเลือกตั้งทั่วไปของประเทศไทยในวันที่ 14 พฤษภาคม

(กรุงเทพฯ 11 พฤษภาคม 2566) พรรคการเมืองไทยที่ลงสนามในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2566 ที่จะถึงนี้ ควรแสดงพันธกิจที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่เปราะบางในประเทศไทย พอร์ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ ในจดหมายเปิดผนึกถึงพรรคการเมืองไทย 67 แห่งที่เผยแพร่ในวันนี้ พอร์ตีฟายไรต์เน้นย้ำข้อกังวลเกี่ยวกับการละเมิดต่อผู้ลี้ภัย การจำกัดสิทธิในการสมรสของคู่สมรสผู้เพศหลากหลาย และการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

“พรรคการเมืองไทยที่ลงแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งนี้ ควรแสดงพันธกิจอย่างจริงจังที่จะแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าว” มุกดาภา ยั่งยืนภราดร เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชนประจำประเทศไทย พอร์ตีฟายไรต์ กล่าว “เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง รัฐบาลจากการเลือกตั้งชุดต่อไปจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ ซึ่งรวมถึงประเด็นสิทธิของผู้ลี้ภัย สิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ และการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

ภายหลังการประกาศ *พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566* ในวันที่ 20 มีนาคม คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ *ประกาศให้* วันที่ 14 พฤษภาคม 2566 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

“ก่อนการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศไทยในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ที่จะมาถึง เราขอให้ท่านและพรรคของท่านแสดงพันธกิจที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของทุกคนในประเทศไทย” พอร์ตีฟายไรต์กล่าวในจดหมายเปิดผนึกถึงพรรคการเมืองไทย 67 พรรค

แม้ว่าประเทศไทยจะลงนามในกติการะหว่างประเทศหลายฉบับ ทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ทางการไทยกลับมักละเมิดสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะสิทธิของกลุ่มผู้เปราะบาง ทั้งของผู้ลี้ภัย ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ท้ายจดหมายเปิดผนึก พอร์ตีฟายไรต์ยังได้แนบ “เอกสารสรุป” ซึ่งครอบคลุมถึงปัญหาสิทธิมนุษยชนที่หน่วยงานได้ติดตามอย่างใกล้ชิด และยื่นข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหา อันได้แก่ 1) ปัญหาการควบคุมตัวโดยพลการ และการบังคับส่งกลับผู้ลี้ภัยที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) สมรสไม่เท่าเทียม และการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ และ 3) การคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

ตามแหล่งข้อมูลของ *รัฐบาลไทย* ณ วันที่ 3 มีนาคม 2566 ยังคงมีผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กกว่า 23,000 คนที่หลบหนีเข้าสู่ประเทศไทย เนื่องจากตกเป็นเป้าโจมตีและความรุนแรงในเมียนมา จาก *เหตุการณ์รัฐประหารในเมียนมา* เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 ประชากรผู้ลี้ภัยกลุ่มใหม่จากเมียนมาเหล่านี้ ยังไม่นับรวมประชากรกลุ่มเดิมกว่า 90,000 คนที่เป็นผู้ลี้ภัยจากเมียนมา ซึ่งถูกจัดให้อยู่ในที่พักพิงชั่วคราวทั้งเก้าแห่งตามแนวพรมแดนประเทศไทย-เมียนมาหลายทศวรรษแล้ว

แม้จะไม่ได้เป็นรัฐภาคีตามอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยสถานะผู้ลี้ภัย พ.ศ. 2494 หรือพิธีสารเลือกรับ พ.ศ. 2510 ประเทศไทยยังคงมีพันธกรณีตามกฎหมายตามหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และกฎหมายในประเทศที่จะต้องป้องกัน *การบังคับส่งกลับ (refoulement)* บุคคลใดไปยังประเทศที่พวกเขาอาจต้องเผชิญกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง การประกาศใช้กฎหมายต่อต้านการซ้อมทรมานเมื่อเดือนตุลาคม 2565 ถือเป็นก้าวนำเนื้อหาตามข้อห้ามต่อการส่งกลับมาปรับใช้ในกฎหมายไทย อย่างไรก็ตาม พอร์ตีฟายไรต์ยังคงได้รับข้อมูลว่าทางการไทย *บังคับส่งกลับผู้ลี้ภัย* ไปยังเมียนมา

ใบแจ้งข่าว

ทางการไทยควรยุติการปฏิบัติที่เป็นการควบคุมตัวผู้ลี้ภัยด้วยเหตุผลเกี่ยวกับสถานะของการเข้าเมืองเพียงอย่างเดียว และให้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนตามกลไกคัดกรอง เพื่อจำแนกและให้สถานะทางกฎหมายกับผู้ลี้ภัย เพื่อป้องกันการส่งกลับ พอร์ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้

ในด้านสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ หลังการพิจารณาร่วมหลายเดือน สภาผู้แทนราษฎรของไทยได้ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาวาระแรกต่อร่างพระราชบัญญัติสมรสเท่าเทียม หรือ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ..... ตามชื่ออย่างเป็นทางการ ซึ่งเสนอให้ใช้คำว่า “คู่สมรส” แทนคำว่า “สามี” และ “ภรรยา” ในมาตรา 1448 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย

สภาผู้แทนราษฎรของไทยให้ความเห็นชอบในการพิจารณาวาระแรกต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ในวันที่ 15 มิถุนายน 2565 แต่ประสบความล่าช้า ไม่ได้นำร่างเข้าสู่การพิจารณาในวาระสองและตกไป หลังปิดสมัยประชุมสามัญในวันที่ 1 มีนาคม 2565

ประเทศไทยต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติสมรสเท่าเทียมเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาอีกครั้งโดยเร็ว และกำชับให้สมาชิกรัฐสภาให้ความเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติสมรสเท่าเทียมในทุกวาระการพิจารณา พอร์ตีฟายไรต์กล่าว

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังไม่สามารถคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม มักมีการใช้กฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาเพื่อโจมตี คุกคาม และพยายามปิดปากนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ในปี 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลสามารถยกฟ้องคดีและห้ามการฟ้อง กรณีที่เป็นการฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย แต่ศาลยังคงเดินหน้า **รับพิจารณาคดีฟ้องปิดปากต่อไป**

ประเทศไทยควรลดการเอาผิดทางอาญากับความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยต้องเร่งประกาศใช้กฎหมายต่อต้านการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม รวมถึงยุติการฟ้องร้องและดำเนินคดีที่มีขอบกั้นปวงต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และบุคคลอื่น พอร์ตีฟายไรต์กล่าว

“ผลจากการเลือกตั้งในครั้งนี้ จะเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย” มุกดาภา ยั่งยืนภราดร กล่าว “หลังได้รับเลือกตั้งแล้ว รัฐบาลชุดหน้าควรดำเนินการโดยทันทีเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิฯ ต่าง ๆ ที่ผ่านมา และดำเนินการตามนโยบายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดขึ้นอีก”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

มุกดาภา ยั่งยืนภราดร, เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชนประจำประเทศไทย, พอร์ตีฟายไรต์

โทร: +66 81 585 8486

อีเมล: mookdapa.yangyuenpradorn@fortifyrights.org

ทวิตเตอร์: [@mdpypy](https://twitter.com/mdpypy)

เอมี สมิธ, ผู้อำนวยการบริหาร, พอร์ตีฟายไรต์

โทร: +66 87 795 5454

อีเมล: amy.smith@fortifyrights.org

ทวิตเตอร์: [@AmyAlexSmith](https://twitter.com/AmyAlexSmith), [@FortifyRights](https://twitter.com/FortifyRights)